

понента⁵: 1. уместност, приложимост, важност на статистическите данни за потребителя; 2. точност (измервана чрез размера на грешката като сума от всички нейни компоненти - нестохастичен, стохастичен, случаен); (Стойкова-Къналиева, 1988; Съйкова, Ив., Стойкова-Къналиева, Стойкова, Св., 2002, с. 44 и следв.); 3. актуалност и навременност на статистическите данни и спазване на свързаните с това срокове за провеждане на статистическото изследване; 4. достъпност и яснота на разпространяваните статистически данни; 5. сравнимост на данните в териториален и времеви аспект; 6. съгласуваност (обвързаност) в съдържателен аспект между предварителни и окончателни данни, между краткосрочни и годишни показатели, между показатели в една и съща социално-икономическа област, както и с показателите в националните сметки; 7. пълнота на данните, липса на налични данни и изясняване на причините за това. Същевременно при така дефинираните елементи на качеството на статистическата информация са налице два аспекта: качество на статистическия информационен продукт и качество на дейността по производството на този продукт⁶. Качеството на статистическите изследвания включва и двата аспекта.

Внимателният прочит на тези компоненти показва, че при оценка на качеството на статистическата информация се очертават четири важни области, за които е необходимо да се разработят методики за изследване и контрол, а именно:

Първо, методики, свързани с оценката на метаданните за методологията на различните статистически изследвания (дефиниране на целта и задачите на изследването; дефиниране на обекта и предмета на изследването и статистическата съвкупност, сред която то ще се проведе; кои единици се включват в изследването, по какви признаци се наблюдават, инструментариум на изследването; инструкции; натовареност на отговарящите лица и т.н.). Иначе казано, тук се включват методики за контрол на качеството на подготвителния етап на едно съвкупностно изследване.

Второ, методики, свързани с контрола върху точността на статистическите данни на всеки етап от тяхното производство. Както е добре известно, производството на статистически данни е технологичен процес и като такъв, той има особености и проблеми на всеки етап от своята реализация. Така контролът върху точността на статистическите данни се свързва с всеки етап от това производство, и по-конкретно - с първоначалното съби-

⁵ В достъпната ми литература се предлагат различен брой компоненти, които характеризират качеството на произвежданата информация (Къосева, 2002, с. 15 и следв.).

⁶ Подобно разграничение се прави и от Michael Colledge в *Quality Definitions and Frameworks* (16, с. 4, *Quality in Statistics, Initial Workshop, Sinaia, 2004*).